

Sygn. akt V CSK 327/07

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Marian Kocon

w sprawie z powództwa H.B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...] i Skarbowi Państwa - Staroście
Powiatu B. - reprezentowanym przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa,
o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 grudnia 2007 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 stycznia 2007 r., sygn. akt [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 31 maja 2006 r. oddalił powództwo H.B. przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie [...] i Staroście Powiatu B. o odszkodowanie w wysokości 406 478 zł.

Sąd ten ustalił, iż na podstawie decyzji Naczelnika Miasta B. z dnia 7 sierpnia 1975 r. Skarb Państwa nabył nieruchomość o powierzchni 0,9709 ha (działka nr 21/1) położoną w B., której współwłaścicielem w $\frac{1}{2}$ części był ojciec powódki P.G., za cenę 15718,20 zł. P.G. zmarł w dniu 31 stycznia 1988 r., a spadek po nim nabyła powódka w $\frac{1}{3}$ części.

Decyzją z dnia 31 stycznia 1999 r. Wojewoda stwierdził, że decyzja Naczelnika Miasta B. z dnia 7 sierpnia 1975 r. została wydana z naruszeniem prawa. Następnie, decyzją z dnia 8 października 2002 r., Wojewoda przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 954 zł za rzeczywiście poniesioną szkodę.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) prawo własności działki nr 32/1 nabyła Gmina B., która w dniu 20 maja 2003 r. sprzedała ją K.K. i T.C.

Sąd Okręgowy stwierdził, że podstawą prawną roszczenia powódki jest art. 160 k.p.a., właściwy do zdarzeń powstałych przed dniem 1 września 2004 r. (art. 2 i 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. Nr 162, poz. 1692), przy czym powódka zachowała termin do wniesienia powództwa, określony w art. 160 § 5 k.p.a. Jej rzeczywista szkoda odpowiada $\frac{1}{6}$ wartości rynkowej działki nr 32/1, wyliczonej w tym procesie przez biegłego, pomniejszonej o kwotę wypłaconego odszkodowania.

Sąd podzielił jednak zarzut braku legitymacji biernej pozwanego Skarbu Państwa i z tej przyczyny powództwo oddalił.

Powyższy pogląd podzielił Sąd Apelacyjny, który wyrokiem z dnia 26 stycznia 2007 r. oddalił apelację powódki.

Sąd odwoławczy zaaprobował wykładnię przedstawioną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2004 r., III CZP 64/04 (OSNC 2005, nr 11, poz. 182), z której wynika, że gmina, a nie Skarb Państwa, jest biernie legitymowana w procesie o naprawienie szkody wynikłej wskutek wydania przed dniem 27 maja 1990 r. ostatecznej decyzji administracyjnej, jeżeli stwierdzenie jej nieważności lub stwierdzenie, że wydana została z naruszeniem prawa, nastąpiło po tej dacie. Sąd Apelacyjny podkreślił, że w ustalonym stanie faktycznym w rozpoznawanej sprawie wadliwa decyzja została wydana przed dniem 27 maja 1990 r., a stwierdzenie jej wydania z naruszeniem prawa nastąpiło po tej dacie.

Powódka zaskarżyła w skardze kasacyjnej w całości ten wyrok domagając się jego uchylenia oraz uchylenia wyroku pierwszoinstancyjnego i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Skarżąca podniosła zarzut niewłaściwej wykładni art. 36 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 34 ust. 3 ustawy z 10 maja 1990 r... (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oddalenie powództwa w rozpoznawanej sprawie nastąpiło wyłącznie z przyjętego przez oba Sądy zarzutu braku legitymacji biernej pozwanego Skarbu Państwa. W tej mierze zarysowały się w judykaturze odmienne zapatrywania na tle wykładni art. 36 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) i wywołały konieczność rozstrzygnięcia owej rozbieżności przez Sąd Najwyższy w składzie powiększonym. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06 (OSNC 2007, nr 6, poz. 79) Sąd Najwyższy stwierdził, że Skarb Państwa jest biernie legitymowany w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z ostatecznej decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 36 ust. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. ... (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.), także wtedy, gdy stwierdzenie jej nieważności lub stwierdzenie, że została wydana z naruszeniem prawa, nastąpiło po dniu 26 maja 1990 r.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną powódki podziela powyższą wykładnię oraz argumentację przedstawioną w uzasadnieniu

uchwały. Istotne jest przede wszystkim to, iż decyzją naruszającą prawo, będącą źródłem szkody, jest ostateczna decyzja administracyjna, a nie decyzja stwierdzająca tę wadliwość w trybie nadzorczym. Decyzja nadzorcza jest przesłanką skutecznego dochodzenia roszczenia odszkodowawczego, a nie zdarzeniem, z którym związane jest powstanie zobowiązania. Dla rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie istotne jest zatem stwierdzenie, że delikt związany z wydaniem wadliwej decyzji administracyjnej przed dniem 26 maja 1990 r. rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa także w sytuacji, w której stwierdzenie wadliwości w trybie nadzoru nastąpiło po tej dacie.

Przedstawiona wykładnia, wyrażona w uchwale z dnia 7 grudnia 2006 r. (III CZP 99/06) przed wydaniem zaskarżonego wyroku, przesądza o uwzględnieniu skargi kasacyjnej. Należało w konsekwencji uchylić ten wyrok i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c.).